KUNGL. INGENJÖRSVETENSKAPSAKADEMIEN
Royal Swedish Academy of Engineering Sciences

Internetframsyn

Projektplan, juli 2007

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning 2
2. Syfte – Varför en Internetframsyn? 2
3. Bakgrund 2
4. Mål och målgrupp 2
5. Avgränsningar 3
6. Organisation och ansvarsfördelning 4
7. Deltagare 6
8. Metod/upplägg/leverabler 8
9. Kommunikation 10
10. Tidsplan 11
11. Kopplingar till andra relevanta organisationer 11
12. Referenser 11

www.internetframsyn.se

Box 5073
SE-102 42 Stockholm
Sweden

Grev Turegatan 14
Stockholm
Sweden

Telephone:
Nat 08-791 29 00
Int +46 8 791 29 00

Fax:
Nat 08-611 56 23
Int +46 8 611 56 23

E-mail info@iva.se
World Wide Web:
http://www.iva.se

VAT-number:
SE262000116001

1. Sammanfattning

Tillsammans med berörda aktörer vill IVA under 2007/08 driva projektet Internetframsyn. Syftet med projektet är att identifiera Internets centrala framtidsfrågor och komma med förslag på hur dessa kan hanteras för att Sverige även i framtiden skall vara en ledande internetnation.

Ledord i arbetet kommer bla att vara användarperspektiv, tillit, säkerhet och robust infrastruktur.

2. Syfte – Varför en Internetframsyn?

Varför en internetframsyn just nu? Frågan är alltid aktuell men Internet blir alltmer använt och mer betydelsefullt ur en rad aspekter. Projektet skall besvara frågor om,

- Internets roll som central informationsbärare i det framtida samhället
- Säkerhets- och integritetsfrågor som en än mer viktig aspekt i en nätverksbaserad värld.
- Ökad mobilitet och multiaccess, fixed, mobilnät och w-lan (det som också benämns *convergence*)
- Vad händer när ny funktionalitet introduceras. Vad innebär det för aktörerna (IPv6, Webb 2.0 etc)?
- Internationella aspekter
- Sveriges position i internetvärlden framöver.

3. Bakgrund

Internet kom till Sverige första gången 1984 - först inom den akademiska världen. Det har genomgått flera generationer av teknisk utveckling och 1996 presenterade Stadskontoret Internetutredningen. Året därpå bildades Internet society i Sverige (ISOC-SE), II-stiftelsen för domännamn och Netnod för nationella knutpunkter i Sverige.

Internet är idag en samhällsviktig funktion där näringsliv och samhälle är beroende av ett robust transparent och väl fungerande Internet. Och ett Internet som är en integrerad del av samhällsfunktionerna liksom övriga hjälpmedel och IT-system.

IVAs projekt *Internetfrasmyn* tar utgångspunkt i samhällets behov, krav och intresse att förutse vilket beroende man kommer att ha av Internet år 2015. *Internetsframsyn* kommer att peka på vilka frågor som behöver lösas av vilka aktörer för ett framgångsrikt och uthålligt internetsverige.

4. Mål och målgrupp

Målet med projektet är att utifrån nuläget och de senaste forskningsrönen identifiera och prioritera **vägvalsfrågor** för Internet, samt komma med förslag på möjlig utveckling och nödvändiga **åtgärder** med tillhörande **ansvariga** organisationer/individer för att Sverige år 2015 skall vara en framstående Internetnation.

Primär målgrupp är beslutsfattare inom näringsliv och offentlig sektor (regeringskansliet och myndigheter). Sekundär målgrupp är allmänheten.

5. Avgränsningar

Projektet behandlar Internet i vid mening där även juridiska aspekter och konkurrensfrågor ingår. De två bilden nedan är en principskiss av Internet med aktörer och visar vad projektet kommer att handla om.

Bild 1. Principskiss av Internet med aktörer

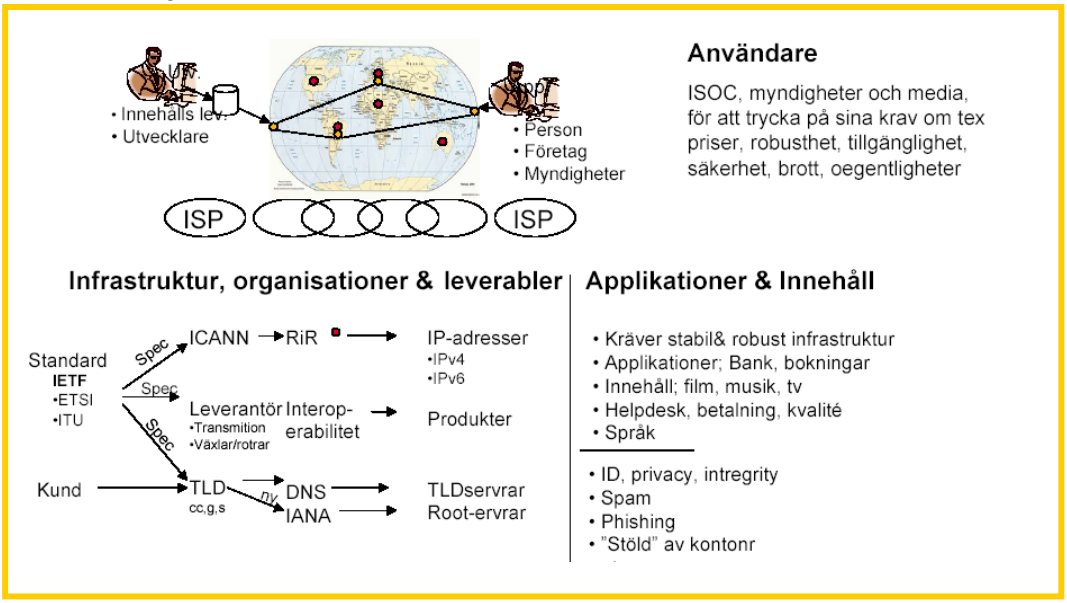

Bild 2. Internets arkitektur

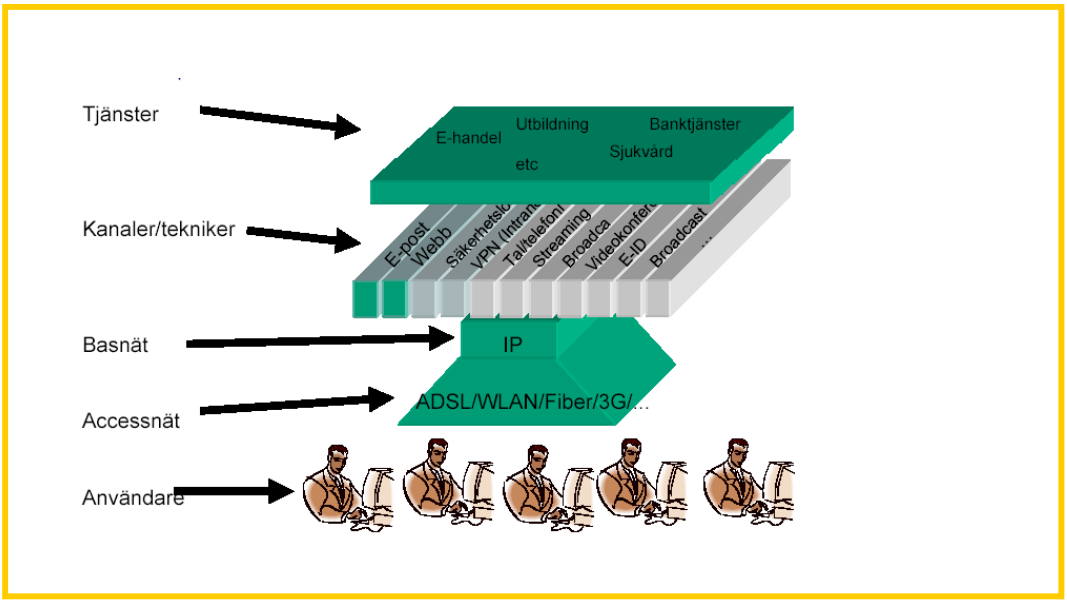

6. Organisation och ansvarsfördelning

Projektet består i huvudsak av fem delar; en förstudie följt av tre delpaneler och avslutande syntes. Styrgruppen svarar för projektets inriktning, slutsatser och förslag. De tre panelerna genomförs parallellt och de skall successivt under projektets gång också ge varandra relevanta bakgrundsmaterial och underlag.

Projektmodellen så som den beskrivs nedan, och inte minst arbete i bred samverkan med andra organisationer, är en välkänd och välprövad arbetsmodell som IVA tillämpat med stor framgång de senaste åren.

Projektet avses att drivas under ett år med start i maj 2007 och avslut under våren 2008. Projektet inleds med en kick off. Halvvägs under projektets gång genomförs en halvtidsavstämning.

Arbetsformer

Styrgrupp:
Arbetet leds av en styrgrupp med en ordförande. Styrgruppens roll är att fungera som beställare av projektets arbete. Styrgruppen tar beslut i strategiska frågor, fastställer slutlig projektplan (inklusive slutlig budget), utser deltagare i panelerna (ca 10 personer/panel), utvärderar fortlöpande att projektplan följs samt fastställer projektets slutrapport.

Huvudprojektledare:
Huvudprojektledaren ansvarar för den operativa ledningen och för att projektet genomförs enligt den plan som fastställs av styrgruppen. I uppgifterna ingår att samordna arbetet mellan panelerna, leda kansliet, se till att målen uppnås inom godkända ramar, samt att rapportera till styrgruppen. Huvudprojektledaren samordnar också framtagandet av slutrapporten för projektet som helhet.

Förstudie:
Initialt genomförs en förstudie, eller omvärldsanalys, med två syften.
1). Den ena delen syftar till att ge projektdeltagarna en god bild av Internet globalt och vilka de centrala internationella frågeställningarna är.
2) Den andra delen skall identifiera centrala frågor för de tre panelerna att besvara. Ansatsen är att förstudien skall ta fram de tio viktigaste frågorna för varje panel att besvara. Till dessa tio frågor kan sedan panelerna själva addera ytterligare frågeställningar. Materialet från förstudien kommer även att användas i syntesarbetet och den avslutande rapporten.

De tre panelerna:
Panelen skall genomföra det uppdrag som definierats i förstudien. De skall därvid inom ramen för den områdesdefinition som styrgruppen gör, avgränsa området, upprätta en arbetsplan, samverka med andra grupper i närliggande frågor, löpande avrapportera och slutrapportera arbetet. Det är inom panelerna som projektets operativa arbete utförs.

För att så effektivt som möjligt utnyttja panelens arbetsinsats föreslås en uppläggning där de genomför en intensiv inledande idégenerering, avgränsning av området och definiera panelens arbete. I denna fas analyseras även tidigare genomförda studier. Naturligt är också att förhålla

sig till internationella erfarenheter, och mönster. Under en mellanfas ger synpunkter på underlag och avstämningar under arbetet samt delta vid seminarier/workshops/hearings. Slutligen görs en avslutande bearbetning av framtidsbilder och rapportutkast, samt sammanfattar panelens arbete i en panelrapport.

Inom ramen för panelen kan även ett antal djupstudier, respektive sammanställningar av redan utförda studier, genomföras i syfte att fungera som underlag för projektarbetet. Djupstudierna kan komma att genomföras som expertuppdrag och/eller examensarbeten där respektive panel fungerar som beställare av arbetet.

Panelprojketledaren:
Panelprojketledaren leder och styr verksamheten inom panelen och rapporterar till huvudprojektledaren, samt ansvarar för koordineringen med andra grupper och sammanställningen av panelrapporten.

Diskussionsforum:
Forumet är mindre än panelen och har som uppgift att fånga upp frågor som inte direkt hör hemma i någon av panelerna, men som ändå bedöms relevanta för resultatet som helhet.

Projektkansli:
Projektkansliet bistår panelerna med underlag och metodstöd samt arrangerar seminarier, workshops eller hearings.

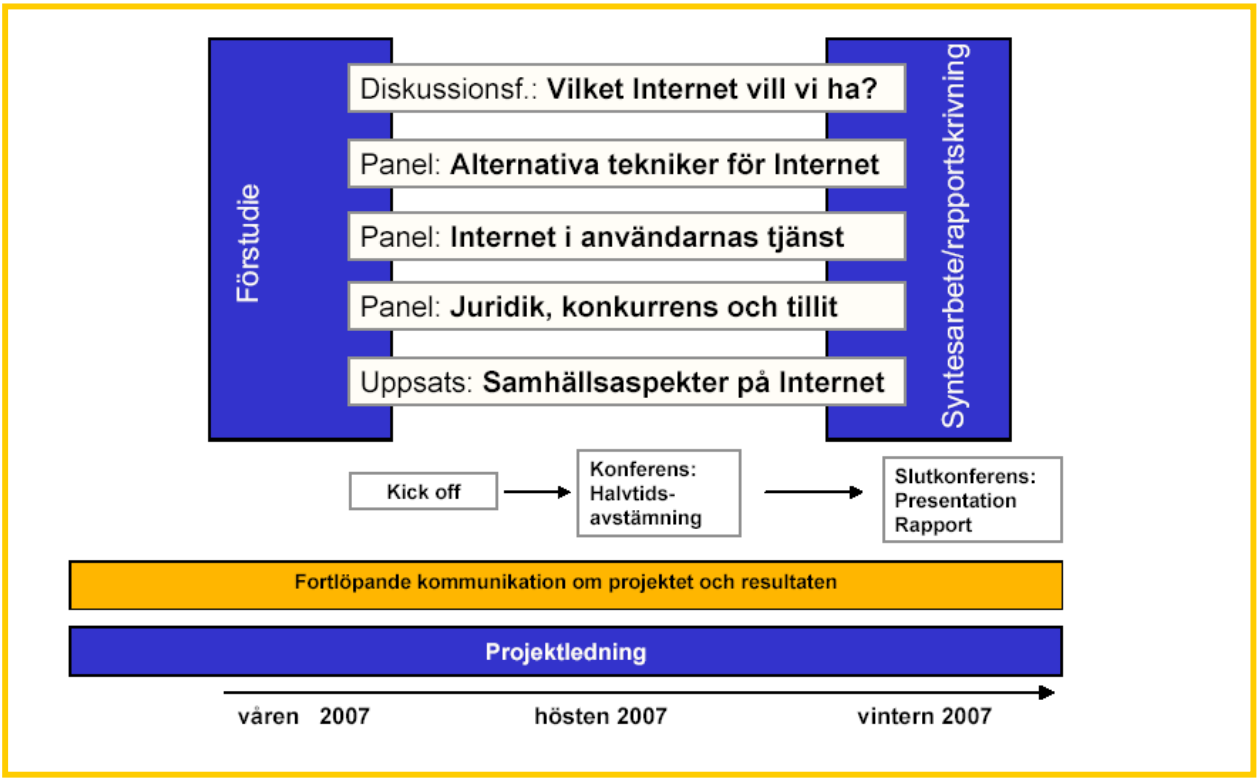

Bild 3. Schematisk bild av projektets aktiviteter

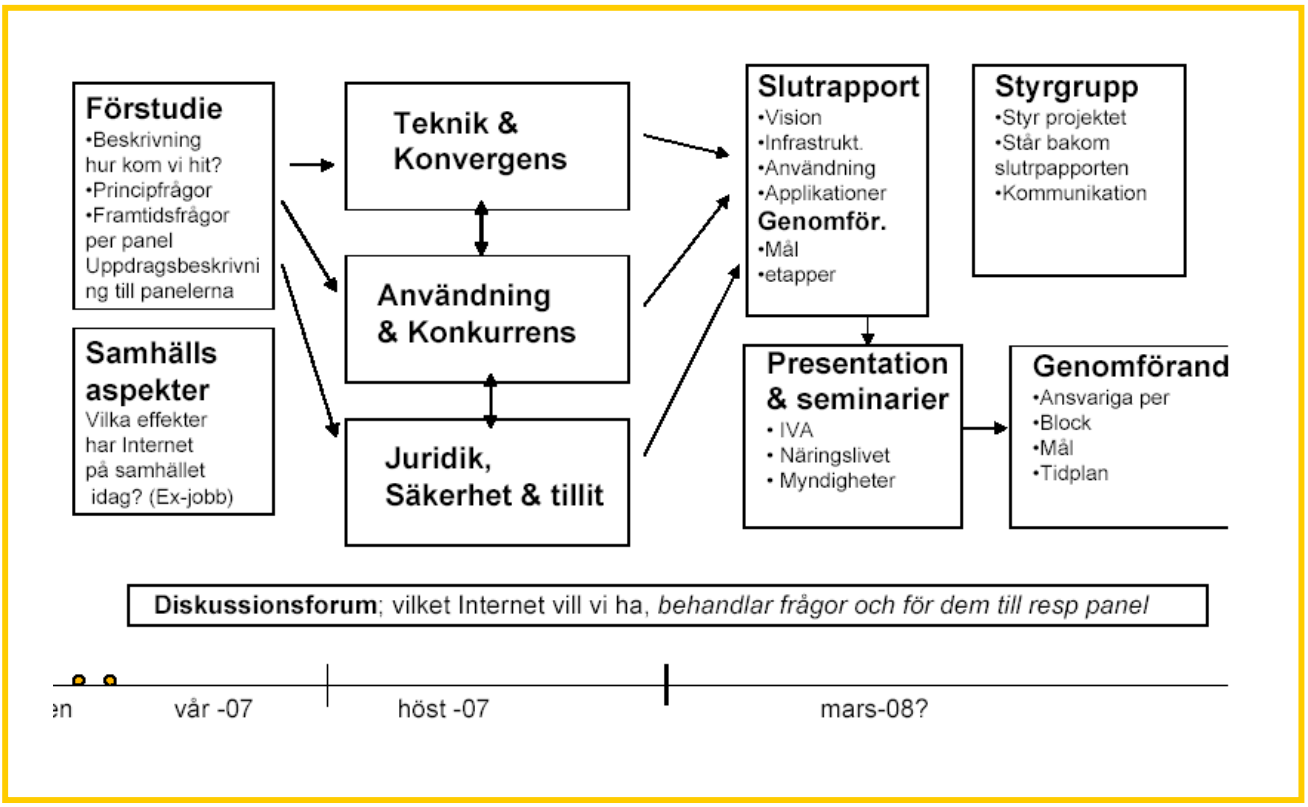

Bild 4. Schematisk bild av projektprocessen

7. Deltagare

Förutom att verka för att huvudsyftet med projektet uppnås erhåller deltagande individ eller organsiation,

- Kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte
- Förstärkning och revitalisering av inom organisationen redan pågående initiativ
- Samverkan med kompletterande aktörer
- En effektiv plattform för att realisera nya idéer
- Exponering av såväl varumärke som initiativ

Nedan redogörs kortfattat för organisationer som visat intresse av att delta i projektet.

IVA är projektägare och ansvarar för den övergripande projektledningen. Arrangerar konferenser, tar fram rapporter och involverar näringsliv och myndigheter genom sitt omfattande kontaktnät.

ISOC-SE om Internets framtid och styrning. Deltar med personal och experter i paneler och utredningar.

Vinnova deltar med expertis och med underlag från andra utredningar – även internationella. Vill få förbättrad inblick i Internets framtidsfrågor för att på så sätt styra medel till Internetforskningen i framtiden. Positiv till delfinansiering.

PTS huvudintresse är robusthet, säkerhet, ansvars och tillitsfrågor samt konkurrens och användarfrågor. Positiv till delfinansiering.

II-Stiftelsen är intresserad av användning av Internet och kan stödja projektet ekonomiskt genom II-Stiftelsens internetfond.

Ericsson är intresserade både av användarmässiga och tekniska aspekter av Internet och vill därför även engagera KTH, SICS och andra relevanta forskningstunga organisationer i projektet. Positiv till delfinansiering.

SSNf (Svenska stadsnätsföreningen) kan delta i projektet med resurser och finansiellt stöd. SSNf organiserar stadsnät i Sverige och driver ett annat projekt med en nationell nätdatabas där nät finns/kommer att finnas dokumenterade.

TeliaSonera vill delta och understryker diskussioner om en framtida nationell plattform för distribution av framtidens tjänster. Positiv till delfinansiering.

Svenska Bankföreningen
Initiala diskussioner med bankföreningen indikerar intresse för projektet, främst säkerhetsfrågor. Ett alternativ är att ett par banker går in i projektet i Bankföreningens ställe.

Verva, Verket för verksamhetsutveckling
Verva har starka intressen i Internets utveckling, bla som utpekad myndighet för en nationell e-id. Deltar i projektet med resurser. Förfrågan om att även bidra med delfinansiering kommer att ställas till Verva

SKL, Vill arbeta med att förbättra kommuners och landstings möjligheter att få ut applikationer på Internet.

TRE, Detta projekt rör huvudverksamhet och de ställer upp med en person i projektet. Undersöker möjligheten till delfinansiering.

Telenor, Detta projekt rör Telenors verksamhet och de deltar med resurser i projektet. Positiv till delfinansiering.

TDC Song. Deltar i projektet med resurser. Undersöker möjligheten till delfinansiering.

8. Metod/upplägg/leverabler

Under året kommer projektet att leverera,

- Möten och seminarier
- Diskussionsforum
- Tidningsartiklar
- Konferenspresentation (internationellt)
- Konferenspublikation (internationellt)
- Projektportal
- Delrapporter
- En slutrapport

Förstudien

Gruppen som tar fram förstudien tar del av relevanta dokument och rapporter om Internet, och sammanställer utvecklingen fram till idag. Förstudien skall ta hänsyn till både nationella och internationella företeelser såsom,

- Användarnas beteende
- Marknadens funktion
- Säkerhet och integritet
- Teknikens utveckling
- Förändrat synsätt på Internet.

Som exempel på underlag till förstudien kan nämnas, Vinnovas rapporter, ICT rapporter från tekniska attachéer, II-Stiftelsen skrift Internet i Sverige 2004 Härifrån och framåt , PTS rapporter, IT kommissionens och den efterföljande IT strategiska gruppens rapporter samt relevanta rapporter från forskningsråden.

Dessutom skall naturligtvis dagens trender behandlas i förstudien. Tidnigen NyTeknik presenterad nyligen några viktigaste trender,

- Content is king, Enskilda personer står för innehåll
- Google håller på att bli Internets nav för informationsinhämtning
- Privatpersoner och företag går in i den virtuella världen (Second Life)
- Användarutrustning kopplas samman
- Många uppgifter om en person blir tillgängliga (Lillebror och storebror ser dig!)
- Kopiering (Skydd) av musik och film
- HD-TV med full upplösning
- Program online, istället för att köpa licenser
- Surfpunkter sprids mer i Sverige (Mc Donnals, Seven Eleven mm)
- Triple play tar fart, även Quattro play (med IP-telefoni) Mobil- och bredbandsteve tar fart
- Video exploderar på nätet

Slutrapporten
Slutrapporten utgör en syntes av projektet och det är också här förslag på åtgärder presenteras. Dispositionen för slutrapporten kan se ut som nedan.

Vision. Hur ser Internet se ut 2015?

- Låg kostnad. Utbyggd infrastruktur, stort utbud. Bandbredden är ingen begränsning för de flesta
- Glesbygden fortsätter att släpa efter, men har hyfsad täckning genom regionalt stöd
- Olika tekniker i nätet, men marknadskrafter och myndigheter samverkar för samtrafik
- Marknaden karakteriseras av få dominerande operatörer, svag konkurrens.
- Allt finns och går att göra på nätet. Applikationer som är 'lönsamma' används
- Stora samhällsproblem med tex phishing, brott, bedrägerier, mm
- Den allmänna debatten är fokuserad på: användning, tillit, säkerhet mm

Frågor som måste lösas och där projektet kommer att ge förslag på lösningar

1. Infrastruktur och organisation av Internet

- Standardisering
- Utbyggnad av infrastruktur
- Drift och underhåll av "systemet" Internet
- Ansvar och organisation för att förvalta och vidareutveckla "systemet" Internet

2. Applikationer och innehåll

- Attraktiva applikationer och relevant innehåll kräver stabil och robust infrastruktur
- Utvecklig av applikationer; banktjänster, bokningar, film, musik och tv
- Upplevd nytta och service; helpdesk, betalningar, kvalité, språk
- Säkerhet och integritet; elektroniskt ID, privacy, intregrity
- Brottslighet och störande verksamhet; spam, phishing, bedrägerier

3. Användare och konkurrens

- Myndighetskrav om tydlighet (priser), tillgänglighet, robusthet
- Säkerhet, brott, oegentligheter, mm

Speciell fokus på tillits- och säkerhetsfrågor
Tillit och säkerhetsfrågor kommer att vara centrala i projektet. Därför kommer ett dokument att tas fram som beskriver utvecklingen av säkerheten inom Internet fram till i dag (del av förstudien). Till detta läggs en prognos om vad som kan komma fram till 2015. Vilka olika tekniska lösningar, och av användarna acceptabla tekniker, kan vi se framöver. Och stämmer dessa säkerhetslösningar överens med ett tilltänkt behov? En del av framsynsarbetet blir att ta del av den generella hotbilden i samhället i Sverige och i världen och ta ställning till hur de kan inverka på internetanvändningen i Sverige. Förstudien ger de centrala frågeställningarna till panelen "Juridik, tillit och säkerhet". Exempel på frågor som säkerhetspanelen skall svara på är,

- Tillit på nätet
- Vilka säkerhetsnivåer behövs i framtiden
- Fokusera på användarnas behov/problem
- Lagstiftning, brottsbekämpning, påföljd

9. Kommunikation

Kommunikation sker i samverkan mellan IVA och ingående projektaktörer/sponsorer, dock under ledning av IVAs kommunikationsavdelning. Projektet kommer att kommunicera med sin målgrupp (primärt beslutsfattare i offentlig och privat verksamhet) genom möten, semiarier, konferenser, artiklar m.m. Under projektets gång genomförs ett flertal riktade möten på olika teman för att få ett djup i diskussionerna och bidra till panelernas arbete. Dessa mindre aktiviteter genomförs i form av ett diskussionsforum.

Initialt tas en separat kommunikationsplan fram som beskriver projektets målgrupp, hur den interna och externa kommunikationen ska ske – under projektet – och när det är slut.

Projektet kommer att ta fram ett antal rapporter såsom::

- En förstudie, som också ger ingångsvärden till panelarbetet
- En rapport från panelen: Alternativa tekniker för Internet
- En rapport från panelen: Internet i användarnas tjänst
- En rapport från panelen: Juridik, konkurrens och tillit
- Eventuellt C-uppsats/examensarbete
- En syntesrapport/roadmap med samlade förslag och åtgärder

Projektets resultat kommuniceras löpande via olika media.

Kommunikationsplanen omfattar:

- Hemsida www.internetframsyn.se och www.iva.se/internet
- Pressreleaser/konferenser
- Mediabearbetning
- Kick-off, halvtidsavstämning och slutkonferens
- Artiklar – leda och delta i debatten aktivt
- Resultatuppföljning

Bild 5. Aktiviteter för att kommunicera projektets resultat

10. Tidsplan

Tidsplanen för Internetframsyn föreslås vara:

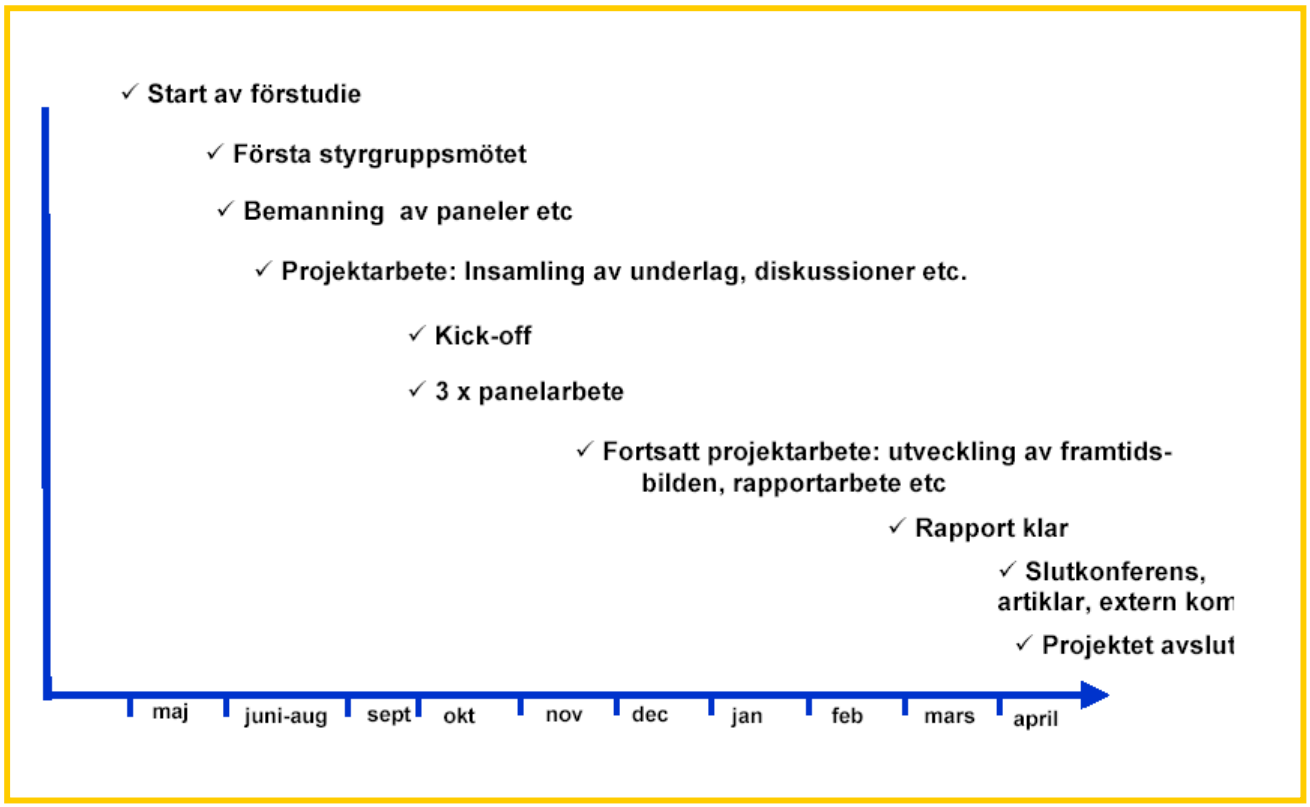

Bild 6. Tidsplan för Internetframsyn – projektarbete under ett år

11. Kopplingar till andra relevanta organisationer

Deltagande av personer verksamma i IVAs avdelningar (Elektroteknik och Informationsteknik) samt deltagande av företag i IVAs Näringslivsråd borgar för god förankring i IVAs inflytelserika kontaktnät inom näringsliv och akademi. Centrala personer i projektet har också god inblick i och kontakter på EU-nivå samt den internationella internetorganisationen Internet Society, ISOC (www.isoc.org).

12. Referenser

Exempel på studier och rapporter som kommer att användas i projektet.

Vinnova:s rapporter om ICT
ICT rapporter från ITPS (utlandsbaserade tekniska attachéer och analytiker)
II-Stiftelsen skrift Internet i Sverige 2004 Härifrån och framåt
ICT rapporter från PTS
IT kommissionens rapporter
IT strategiska gruppens rapporter
Forskningsrådens rapporter
ICT rapporter från EU